

# Αναγωγή και διάσημα Μη Ατιοκρατικά Πολυωνυμικού Χρόνου Πλήρη προβλήματα διαφάνειες στο μάθημα Αλγόριθμοι και Πολυπλοκότητα II

Χρήστος Πηλιχός

Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο  
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Λογικής και Αλγορίθμων



Μάθημα της ΔΔII<sup>ας</sup> Νοεμβρίου ΧΧΔII



# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

# Πολυωνυμική Αναγωγή

## Ορισμός (Πολυωνυμική αναγωγή)

Έστω ένας αλγόριθμος  $a_1$  ο οποίος επιλύει το πρόβλημα  $A_1$  σε πολυωνυμικό χρόνο. Εάν ο αλγόριθμος  $a_2$  καλεί τον  $a_1$  ως υπορουτίνα μοναδιαίου κόστους  $c$  για να επιλύσει το πρόβλημα  $A_2$ , τότε **το  $A_2$  ανάγεται σε πολυωνυμικό χρόνο στο  $A_1$ .**

**Παρατήρηση.** Ένα πρόβλημα **ανήκει στην κλάση NP** εάν για ένα καταφατικό στιγμιότυπο  $x$  υπάρχει ένα συνοπτικό (πολυωνυμικά φραγμένο σε σχέση με την είσοδο) πιστοποιητικό για το  $x$  που να μπορεί να ελεγχθεί για εγκυρότητα σε πολυωνυμικό χρόνο.

## Εκδοχές προβλημάτων βελτιστοποιήσεως

Το πρόβλημα βελτιστοποίησης αναπρίσεται ως  $(S, c)$ , με  $S$  να είναι η εφικτή περιοχή και  $c$  είναι συνάρτηση κόστους  $c : S \rightarrow \mathbb{R}$ .

**Εκδοχή βελτιστοποίησης:** Δοθέντων των συνόλων  $P$  (ένα σύνολο περιορισμών από το οποίο διαφαίνεται εάν το αντικείμενο  $f \in S$ ) και  $Q$  (το σύνολο των περιορισμών απ' όπου συνάγεται η τιμή  $c(f)$ ) και των συναρτήσεων  $a_S$  και  $a_c$  να βρεθεί η βέλτιστη εφικτή λύση του προβλήματος.

**Εκδοχή εκτίμησης:** Δοθέντων των  $P$  και  $Q$  να βρεθεί η βέλτιστη λύση.

**Εκδοχής αναγνώρισης:** Δοθέντως ενός στιγμιότυπου —το οποίο είναι μια αναπαράσταση των συνόλων  $P$  και  $Q$ — και ενός ακεραίου  $L$ , υπάρχει εφικτή λύση  $f \in S$  ώστε  $c(f) \leq L$  (για προβλήματα ελαχιστοποίησης) ή  $c(f) \geq L$  (για προβλήματα μεγιστοποίησης);

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδών Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

# Ορισμός

## Ορισμός

**Κύκλωμα** (αντ. **μονοπάτι**) **Hamilton** σε ένα γράφημα  $G$  είναι ένα κύκλωμα (αντ. μονοπάτι) το οποίο διατρέχει όλες τις κορυφές του  $G$  ακριβώς μία φορά και τις ακμές του  $G$  το πολύ μία φορά.

## Το πρόβλημα ευρέσεως μονοπατιού Hamilton

Δεδομένου ενός γραφήματος  $G = (V, E)$  υπάρχει μονοπάτι στο  $G$  ώστε να περιέχει καθέ κορυφή του  $G$  ακριβώς μία φορά;

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

# Η εύρεση Χαμιλτονιανού μονοπατιού είναι NP

Έστω ένα καταφατικό στιγμιότυπο  $(|V|, \rho)$  του προβλήματος του 3-χρωματισμού:

- Το πιστοποιητικό  $c(x)$  θα είναι η κωδικοποίηση  $\tau$  του Χαμιλτονιανού μονοπατιού  $\rho$ .
- Ο αλγόριθμος  $a$  θα ελέγχει:
  - 1 Εάν η  $\tau$  είναι μονοπάτι.
  - 2 Εάν η  $\tau$  έχει μήκος  $|V| - 1$ .

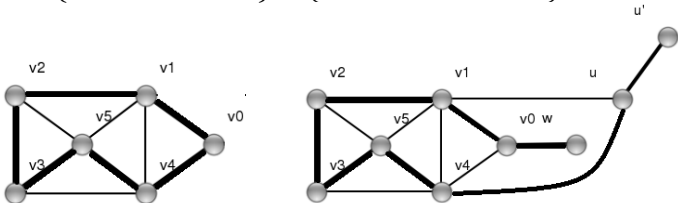


# Αναγωγή από το πρόβλημα Χαμιλτονιανού κυκλώματος

Έστω γράφημα  $G = (V, E)$  και  $G' = (V', E')$  με

$V' = V \cup \{w, u, u'\}$  και για κάποια  $v_0$ ,

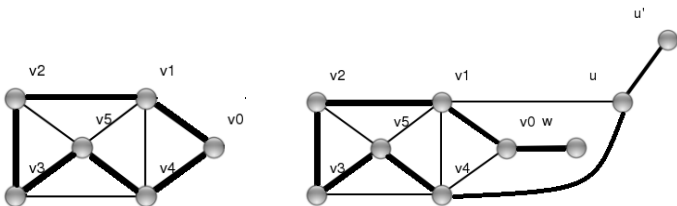
$E' = E \cup \{\{u, u'\}, \{w, v_0\}\} \cup \{\{u, v\} : v \in N(v_0)\}$ .



Έστω ότι το  $G'$  έχει μονοπάτι Hamilton  $p$ . Τότε, οι ακραίες ακμές του  $p$  θα είναι οι  $\{u, u'\}$  και  $\{v_0, w\}$  και κάποια  $\{u, v\} \in p$ . Το υπόλοιπο μονοπάτι διασχίζει τις κορυφές  $V \setminus \{v_0, v\}$  ακριβώς μία φορά. Επειδή η  $\{u, v\} \in E'$ , επαγεί ότι  $\{v_0, v\} \in E$ . Έτσι, το μονοπάτι, μαζί με την  $\{v_0, v\}$  συνθέτει ένα κύκλωμα Hamilton.

## Αναγωγή από το πρόβλημα Χαμιλτονιανού κυκλώματος

Έστω γράφημα  $G = (V, E)$  και  $G' = (V', E')$  με  
 $V' = V \cup \{w, u, u'\}$  και για κάποια  $v_0$ ,  
 $E' = E \cup \{\{u, u'\}, \{w, v_0\}\} \cup \{\{u, v\} : v \in N(v_0)\}$ .



Αντίθετα, έστω ότι το  $G$  έχει κύκλωμα Hamilton:

$c = [v_0, \dots, v, v_0]$ . Μπορεί να βρεθεί το μονοπάτι Hamilton στο  
 $G$ :  $p = [v_0, \dots, v, u, u']$ .

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδώντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

# Ορισμός

## Ορισμός (Περιοδεία)

Μια **περιοδεία** στο  $G = (V, E)$ , είναι μια κυκλική εναλλαγή (κύκλος) από την κορυφή  $i$  στην  $\pi(i)$ ,  $1 \leq i \leq |V|$ .

Δεδομένου ενός γραφήματος  $G = (V, E)$  ορίζεται ο πίνακας διασυνδέσεων  $D = [d_{ij}]$  του  $G$  ως εξής:

$$d_{ij} = \begin{cases} 1, & \text{εάν } \{i, j\} \in E \\ 2, & \text{εάν } \{i, j\} \notin E \end{cases}$$

Έχοντας προϋπολογισμό (διαθέσιμα έξοδα)  $B = |V(G)| + 1$  να βρεθεί η περιοδεία ώστε

$$\sum_{i=1}^{|V|} d_{i\pi(i)} \leq B$$

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

## Το πρόβλημα του περιοδεύοντος πωλητού είναι NP

Το TSP(D) είναι εξειδικευμένη περίπτωση του TSP.

### Εκδοχή αναγνώρισης προβλήματος Περιοδεύοντος Πωλητού

Δεδομένου ενός βεβαρυμένου γραφήματος  $G = (V, E)$ , με  $D = [d_{ij}]$  τον πίνακα διασυνδέσεων του  $G$  και  $L \in \mathbb{Z}_+$  υπάρχει περιοδεία στο  $G$  με  $\sum_{i=1}^{|V|} d_{i\pi(i)} \leq L$ ;

Δεδομένου ενός καταφατικού στιγμιότυπου του προβλήματος του περιοδεύοντος πωλητού  $(|V|, [d_{ij}], L)$ :

- Το πιστοποιητικό  $c(x)$  είναι μια κωδικοποίηση  $\tau$  της περιοδείας που ισχύει  $\sum_{i=1}^{|V|} d_{i\pi(i)} \leq L$ .
- Ένας αλγόριθμος  $a$  θα ήλεγχε:
- Εάν τα  $n, [d_{ij}]$  και  $L$  είναι κατάλληλα.      ■ Εάν η  $\tau$  έχει μήκος το πολύ  $L$ .
- Εάν η  $\tau$  είναι περιοδεία.

# Αναγωγή από την εύρεση μονοπατιού Hamilton

Δοθέντως ενός γραφήματος  $G = (V, E)$  και του πίνακα  $D$  όπως ορίσθηκε πρώτινος:

## Ισχυρισμός

Το γράφημα  $G = (V, E)$  έχει μονοπάτι Hamilton μήκους τουλάχιστον  $B$  εάν και μόνον εάν υπάρχει μια περιοδεία στο  $G$  μήκους  $B$ .

Πράγματι, το μονοπάτι Hamilton έχει μήκος  $|V|$ , ενώ η περιοδεία έχει μήκος  $|V|$  για τη μετάβαση από την αρχική πόλη στην τελική (κόστους 1 εκάστως), συν τη μετάβαση από τη τελευταία πόλη προς την αρχική (κόστους το πολύ 2).

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας



# Ορισμός

## Εκδοχή αναγνώρισης του προβλήματος 3-χρωματισμού

Δεδομένου ενός γραφήματος  $G = (V, E)$  και 3 χρωμάτων, υπάρχει απεικόνιση

$$\chi_G : V(G) \rightarrow \{0, 1, 2\}$$

ώστε δύο γειτονικές κορυφές να μην έχουν το ίδιο χρώμα;

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

## Το πρόβλημα του 3-χρωματισμού είναι NP

Έστω ένα καταφατικό στιγμιότυπο  $(E, \chi_G, \{0, 1, 2\})$  του προβλήματος του 3-χρωματισμού:

- Το πιστοποιητικό  $c(x)$  θα είναι η κωδικοποίηση  $\tau$  της απεικόνισως  $\chi_G$ .
- Ο αλγόριθμος  $a$  θα ελέγχει:
  - 1 Εάν η  $\tau$  είναι ορισμένη για όλες τις κορυφές του  $G$ .
  - 2 Εάν η  $\tau$  για κάθε ακμή  $e$  του  $G$  προσδίδει διαφορετικό χρώμα στα άκρα της  $e$ .

# Ανάγωγή από την 'Όχι-Όλα-Ίδια Ικανοποιησιμότητα

## Ορισμός ('Όχι-Όλα-Ίδια Ικανοποιησιμότητα)

Το πρόβλημα της όχι-όλα-ίδια ικανοποιησιμότητας (NAESAT) είναι το πρόβλημα της Ικανοποιησιμότητας με επιπλέον περιορισμούς να μην υπάρχει τύπος από τη Συζευκτική Κανονική Μορφή του προβλήματος με όλες τις μεταβλητές αληθείς ή όλες ψευδείς.

## Ισχυρισμός

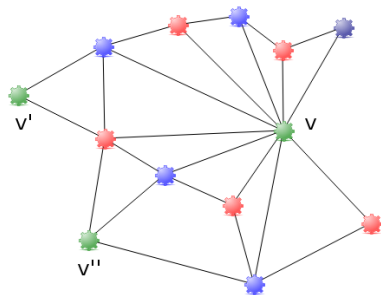
Το γράφημα  $G$  είναι 3-χρωματίσιμο εάν και μόνον εάν το αντίστοιχο NAESAT πρόβλημα είναι ικανοποιήσιμο.

Πράγματι, όλα τα  $K_3 \subseteq_{v\pi} G$ , έχουν τη μορφή  $(a, x_1, \neg x_1)$  για να μην είναι όλες ομότιμες. Εάν χρωματίσουμε τον κόμβο  $a$  με το χρώμα 2, τότε το χρώμα 0 χρησιμοποιείται στους γείτονες του  $a$  που δεν χρησιμοποιείται το 1.

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

# Παράδειγμα 3-χρωματισμού



- 1 Επιλέγεται μια κορυφή  $v$  του γραφήματος και χρησιμοποιείται το χρώμα  $0 =$  πράσινο.
- 2 Κατ' όπιν, χρωματίζονται (με τα χρώματα  $1 =$  μπλε,  $2 =$  κόκκινο) εναλλάξ οι κορυφές σε απόσταση  $d = 1$  από την  $v$ .
- 3 Η διαδικασία συνεχίζεται αναδρομικά και στις κορυφές απόστασης  $d > 1$  ( $v'$ ,  $v''$ ).

# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

# Ορισμός

Ένα πρόβλημα βελτιστοποίησης με συνάρτηση στόχο

$$\min f(x)$$

υπό τους περιορισμούς  $g_i(x) \geq 0$ ,  $h_j(x) = 0$ ,  $\forall i, j$ , όπου  $x \in \mathbb{Z}^n$ ,  $n \in \mathbb{N}$  είναι ένα **πρόβλημα ακεραίου προγραμματισμού**.

Εκδοχή αναγνώρισης προβλήματος 0/1 προγραμματισμού

Δεδομένου του προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού  $Ax = b$  και μιας τιμής  $L$ , υπάρχει  $x$  που να ικανοποιεί  $c^T x \leq L$ ;

Εδώ,  $c$  είναι το διάνυσμα των συντελεστών της συναρτήσεως στόχου,  $A$  ο πίνακας των συντελεστών του προβλήματος,  $b$  το διάνυσμα των σταθερών όρων των περιορισμών και  $x$  το διάνυσμα της λύσεως.



# Περιεχόμενα

- 1 Αναγωγή
- 2 Χαμιλτονιανά Μονοπάτια
  - Ορισμός του προβλήματος ευρέσεως μονοπατιού Hamilton
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 3 Περιοδών Πωλητής
  - Ορισμός του προβλήματος του Περιοδούντος Πωλητού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
- 4 3-Χρωματισμός
  - Ορισμός του προβλήματος 3-χρωματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας
  - Παράδειγμα 3-χρωματισμού
- 5 Ακέραιος Προγραμματισμός
  - Ορισμός προβλήματος ακεραίου προγραμματισμού
  - Απόδειξη NP πληρότητας

# Το πρόβλημα του ακεραίου προγραμματισμού είναι NP

Έστω ο πίνακας συντελεστών  $A \in \mathbb{M}_{m \times n}$ .

## Θεώρημα

*Εάν ένα πρόβλημα ακεραίου προγραμματισμού έχει εφικτή λύση, τότε οι συντεταγμένες για κάποια λύση του προβλήματος φράσσονται από την ποσότητα*

$$M_2 = n \cdot (m \cdot a_1)^{2m+3} (1 + a_2)$$

*με  $a_1 = \max_{i,j} \{|a_{ij}|\}$  και  $a_2 = \max_i \{|b_i|\}$ .*

Η λύση που παρέχεται από το παραπάνω Θεώρημα αποτελεί πιστοποιητικό για ένα καταφατικό στιγμιότυπο του προβλήματος, το οποίο σε δυαδική μορφή είναι πολυωνυμικά φραγμένο από το μέγεθος της εισόδου.

# Το πρόβλημα του ακεραίου προγραμματισμού είναι NP

Εναλλακτικά, το πιστοποιητικό για το καταφατικό στιγμιότυπο μπορεί να ληφθεί από τον εξής:

## Αλγόριθμος του Λένστρα

Για δεδομένο  $n$  υπάρχει αλγόριθμος πολυωνυμικού χρόνου που επιλύει το πρόβλημα του ακεραίου προγραμματισμού για τις  $n$  μεταβλητές.

## Ανάγωγή από το πρόβλημα της Ικανοποιησιμότητας

Δεδομένου ενός στιγμιότυπου του προβλήματος της Ικανοποιησιμότητας, η αναγωγή στο πρόβλημα του Ακεραίου Προγραμματισμού γίνεται όπως παρακάτω:  
Έστω  $v_1, v_2, v_3$  λογικές μεταβλητές. Τότε,

$$\neg v_1 \equiv 1 - v_1$$





$$v_1 \vee \neg v_2 \vee \neg v_3 \equiv v_1 + (1 - v_2) + (1 - v_3) \geq 1$$

$$\neg v_1 \wedge v_2 \wedge \neg v_3 \equiv (1 - v_1) \cdot v_2 \cdot (1 - v_3) \geq 1$$

κ.ο.κ., το οποίο αποτελεί μετάβαση με **χρήση της άλγεβρας Bool** από τους λογικούς τύπους του προβλήματος της Ικανοποιησιμότητας σε δημιουργία ανισοτήτων-περιορισμών του προβλήματος του ακεραίου προγραμματισμού.

## Βιβλιογραφία

# Βιβλιογραφία

-  Χρίστος Παπαδημητρίου, Kenneth Steiglitz  
*Combinatorial Optimization*.  
Addison-Wesley Longman, 1998.
-  Χρίστος Παπαδημητρίου  
*Computational Complexity*.  
Dover Publications, 1994.
-  Sanjeev Arora, Boaz Barak  
*Computational Complexity: A Modern Approach*.  
Cambridge University Press, 2009.
-  Χρήστος Πηλιχός  
*Η ευριστική μέθοδος Simulated Annealing στην αναζήτηση βέλτιστων λύσεων σε NP συνδυαστικά προβλήματα*.  
Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 2012.